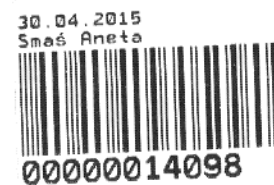

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Elżbieta Seredyn
Podsekretarz Stanu

DPS-V.078.9.2015.KC
L.dz. 3005

Warszawa, dnia 23 kwietnia 2015 r.

**Pan
Ludwik Węgrzyn
Przewodniczący
XIX Zgromadzenia Ogólnego Związku
Powiatów Polskich**

Seredyn *Tamie* *Przewodniczący*

W nawiązaniu do pisma z dnia 8 kwietnia br. dotyczącego stanowiska XIX Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich w sprawie finansowania domów pomocy społecznej uprzejmie informuję, że w sierpniu 2014 r. został skierowany na Stały Komitet Rady Ministrów projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, który aktualnie oczekuje na akceptację.

Projektowane zmiany zakładają wprowadzenie rozwiązań, które mają na celu usprawnienie funkcjonowania domów pomocy społecznej. W obszarze funkcjonowania domów pomocy społecznej proponuje się następujące zmiany:

1) wyrównanie deficytów finansowych dla domów pomocy społecznej, w których przebywają mieszkańcy umieszczeni tam przed 2004 r. na tzw. „starych zasadach” poprzez zwiększenie dotacji.

2) umożliwienie domom pomocy społecznej pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz (możliwość prowadzenia wyodrębnionego rachunku dochodów własnych);

3) poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego mieszkańcom domów pomocy społecznej, w tym również poprzez ewentualną modyfikację istniejących form, struktur organizacyjno-prawnych umożliwiających ich udzielanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi

dotyczącymi wykonywania działalności leczniczej oraz warunków realizacji gwarantowanych świadczeń zdrowotnych.

Ponadto planowane są zmiany w zakresie procedury ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej przez członków rodziny oraz ustalenie reguł partycypacji osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, której stan majątkowy pozwala na regulowanie odpłatności. Mając na uwadze wzrastające koszty po stronie gmin związane z częściowym pokrywaniem kosztów pobytu osób skierowanych do domów pomocy społecznej oraz poczucie niesprawiedliwości społecznej związane z uchylaniem się członków rodzin osób przebywających w domach pomocy społecznej od partycypowania w odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej swojego członka rodziny, a także w związku z potrzebą zmian zasad odpłatności mieszkańców domów pomocy społecznej w przypadku posiadania przez nich składników majątkowych o znacznej wartości proponuje się zmiany w następujących obszarach:

1) procedury ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej członków rodziny osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, w przypadku uchylania się od zawarcia umowy o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej,

2) ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od mieszkańca domu pomocy społecznej w przypadku posiadania przez mieszkańca znacznych zasobów majątkowych (np. lokat pieniężnych, nieruchomości).

Wprowadzenie zmian w zakresie procedury ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej członków rodziny osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, w przypadku uchylania się od zawarcia umowy o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej za swojego członka rodziny wymagać będzie odpowiednich zmian w art. 61 ustawy. W przypadku odmowy zawarcia umowy o odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej proponuje się stosowanie trybu administracyjno-prawnego. W przypadku odmowy zawarcia umowy o odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej w kwocie zaproponowanej przez kierownika ośrodka pomocy społecznej jak również odmowy przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i odmowy zawarcia umowy o odpłatności, gmina po wniesieniu za osobę opłaty zastępczej, uzyska prawo do dochodzenia w trybie administracyjno- prawnym należności z tytułu poniesionych zastępczo wydatków na świadczenia z pomocy społecznej. Wysokość zwrotu zastępczo wnoszonych wydatków przez gminę będzie ustalana w drodze decyzji administracyjnej maksymalnie w kwocie wydatków jakie gmina poniosła na częściowe pokrycie kosztów pobytu osoby w domu pomocy społecznej od dnia, w którym osoba odmówiła zawarcia

umowy z gminą w kwocie zaproponowanej przez kierownika ośrodka pomocy społecznej lub odmówiła przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i odmówiła zawarcia umowy z gminą. Niezapłacone należności ustalone w drodze decyzji administracyjnej będą podlegały ściągnięciu w drodze postępowania egzekucyjnego w administracji. Odpowiednie zmiany będą musiały być wprowadzone, w związku z przedstawionymi propozycjami, do art. 104 ustawy.

Proponuje się także wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie ponoszenia przez osoby kosztów pobytu w domu pomocy społecznej. W przypadku, w którym miesięczny dochód osoby nie pozwala na pokrywanie w całości średniego miesięcznego kosztu pobytu w domu pomocy społecznej, osoba posiadająca znaczny majątek umożliwiający pokrywanie brakującej różnicy będzie zobowiązana (poza opłatą za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszoną w wysokości 70% swojego dochodu) do zwrotu wydatków jakie gmina pokryła za pobyt osoby w domu pomocy społecznej. Zwrot wydatków gmina będzie ustalała w drodze decyzji administracyjnej.

Zakłada się wprowadzenie maksymalnego limitu zobowiązania osoby przebywającej w domu pomocy społecznej do zwrotu poniesionych przez gminę wydatków do wysokości wartości majątku jaki osoba posiada. W przypadku posiadania nieruchomości, z zasady wyłączona byłaby nieruchomość, w której osoba kierowana do domu pomocy społecznej wspólnie zamieszkiwała z członkami rodziny (małżonkiem, zstępny, wstępny lub rodzeństwem) pod warunkiem dalszego zamieszkiwania w tej nieruchomości przez tych członków rodziny.

Zgodnie z założeniami nowe przepisy dotyczące zwrotu wydatków za pobyt w domu pomocy społecznej dotyczyłyby osób skierowanych do domów pomocy społecznej po wejściu w życie projektowanej ustawy. Dodatkowo zakłada się wprowadzenie limitu środków pieniężnych, które muszą być pozostawione do dyspozycji mieszkańca domu pomocy społecznej, które nie będą uwzględniane przy obliczaniu wysokości odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. Kwotę tę proponuje się ustalić na poziomie 20 tys. zł.

Jednocześnie wprowadzone zostaną przepisy wskazujące, że od nieterminowo wnoszonych opłat za pobyt w domu pomocy społecznej naliczane będą odsetki (w wysokości odsetek ustawowych). Natomiast w celu umożliwienia weryfikacji składanych oświadczeń majątkowych przez osoby ubiegające się i korzystające z pomocy społecznej planuje się zmianę art.105 prawa bankowego w celu umożliwienia wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub starostom powiatów występowanie do banków o udzielenie informacji

stanowiących tajemnicę bankową, a dotyczących zgromadzonych w banku środków pieniężnych przez osoby ubiegające się i pobierające świadczenia z pomocy społecznej.

W przypadku propozycji mającej na celu umożliwienie domom pomocy społecznej pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz proponuje się wprowadzenie odpowiednich zmian do ustawy o finansach publicznych przywracających dla domów pomocy społecznej możliwość tworzenia wyodrębnionych rachunków dochodów własnych.

Ponadto uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej dokonało szczegółowej analizy poziomu finansowania kosztów pobytu w domach pomocy społecznej mieszkańców skierowanych do przedmiotowych placówek przed dniem 1 stycznia 2004 r. Rezultaty powyższych działań wykazały, iż dotychczas przekazywane środki w ramach dotacji celowej z budżetu państwa w znacznym stopniu nie pokrywają rzeczywistych kosztów utrzymania ww. mieszkańców, a w konsekwencji także kosztów funkcjonowania domów pomocy społecznej. Wobec powyższego do Ministerstwa Finansów zostało wystosowane pismo z prośbą o zwiększenie, odpowiednio do faktycznych potrzeb, środków finansowych w budżetach wojewodów przeznaczonych na dofinansowanie pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej skierowanych do tych jednostek przed dniem 1 stycznia 2004 r.

Urealnienie kwoty dotacji oraz nowy docelowy sposób finansowania domów pomocy społecznej, przewidziany w założeniach do zmiany ustawy o pomocy społecznej niewątpliwie wpłyną na poprawę przedmiotowej sytuacji.

Odnosząc się do stanowiska w sprawie finansowania kosztów realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej pragnę poinformować, iż zagadnienia związane z finansowaniem środowiskowych domów samopomocy są częstym tematem obrad Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Podkomisji Stałej do Spraw Pomocy Społecznej. Obecnie rozważana jest możliwość przygotowania poselskiego projektu zmieniającego ustawę o pomocy społecznej, który uwzględniałby również zmiany w przepisach dotyczących środowiskowych domów samopomocy, w tym minimalnego poziomu dotacji na 1 uczestnika. Jednocześnie warto zauważyć w tym miejscu, że wszelkie zmiany skutkujące wzrostem dotacji dla środowiskowych domów samopomocy rodzą skutki finansowe dla budżetu państwa.

Obecnie w tutejszym resorcie trwają prace dotyczące przygotowania podziału rezerwy celowej z przeznaczeniem na rozwój sieci ośrodków wsparcia. Rozważana jest możliwość przeznaczenia części środków rezerwy na dofinansowanie bieżącego kosztu utrzymania miejsc w tych jednostkach do kwoty 1100 zł, w tych województwach, w których jest ona

niższa od tej kwoty. Takie działanie powinno rodzić skutki finansowe na rok 2016, stąd wymagać będzie akceptacji Ministerstwa Finansów.

Nadmieniam, iż w 2014 roku dokonano podziału środków rezerwy celowej budżetu państwa na zadania związane z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wojewodowie przekazali wnioski o dofinansowanie 504 zadań (w tym uruchomienie 1797 nowych miejsc) na kwotę 89.916.588 zł. Dofinansowanie na ogólną kwotę 32 mln zł otrzymało 357 zadań we wszystkich województwach. Środki te pozwoliły w niektórych przypadkach na osiągnięcie przez domy standardu usług, kontynuację bądź zakończenie procesów inwestycyjnych, realizację niezbędnych remontów, zakup wyposażenia a także uruchomienie 1046 nowych miejsc. Powstało 12 nowych środowiskowych domów samopomocy na 288 miejsc ogółem oraz jeden klub samopomocy na 30 miejsc. Dodatkowo wskutek podjętych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej działań, we wrześniu 2014 r. (po uzyskaniu opinii nr 119 Komisji Finansów Publicznych do Ministra Finansów w sprawie zmiany przeznaczenia rezerw celowych, uchwalonej na posiedzeniu w dniu 25 września 2014 r.) została uruchomiona II transza dotacji z części 83 – Rezerwy celowe, z poz. 34 ustawy budżetowej na rok 2014. Zwiększyła ona budżety wojewodów (odpowiednio do zgłoszonych potrzeb) o kwotę ogółem 21.992 tys. zł. Dotacje te przeznaczono na finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyjmując założenie, że dodatkowe środki pozwolą na kontynuację realizacji programów naprawczych, w tym zadań i zakupów inwestycyjnych, służących osiągnięciu standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz. 1586 z późn.zm.), a także na wzrost dotacji przeznaczonej na sfinansowanie działalności bieżącej tych jednostek w roku 2014, szczególnie w województwach o najniższych poziomach dotacji na 1 uczestnika.

Z poprzaniem

PODSEKRETARZ STANU

Elżbieta Seredyn